

Ontwikkeling van geregistreerde misdrijven en overlast in Amersfoort, 2011-2020

Samenvatting

In 2020 registreerde de politie voor Amersfoort 7.326 misdrijven. Ten opzichte van een jaar eerder is dat een afname van 2%. Maar per type misdrijf zien we grote verschillen, die deels verklaard worden door de coronacrisis.

Zo daalde het aantal inbraken in woningen en bedrijven/instellingen sterk. Deze afname vloeide vooral voort uit het massaal thuiswerken. Ook vonden er minder autokraken, vernielingen, winkeldiefstallen en gevallen van zakkenrollerij plaats.

Tegelijkertijd vond een sterke stijging plaats van het aantal geregistreerde (brom)fietsdiefstallen en straatroven. Ook werden er veel vaker incidenten van (internet)fraude en drugscriminaliteit geregistreerd en maakt de politie zich zorgen over de rol van ondermijning, al is die trend niet altijd terug te vinden in de cijfers.

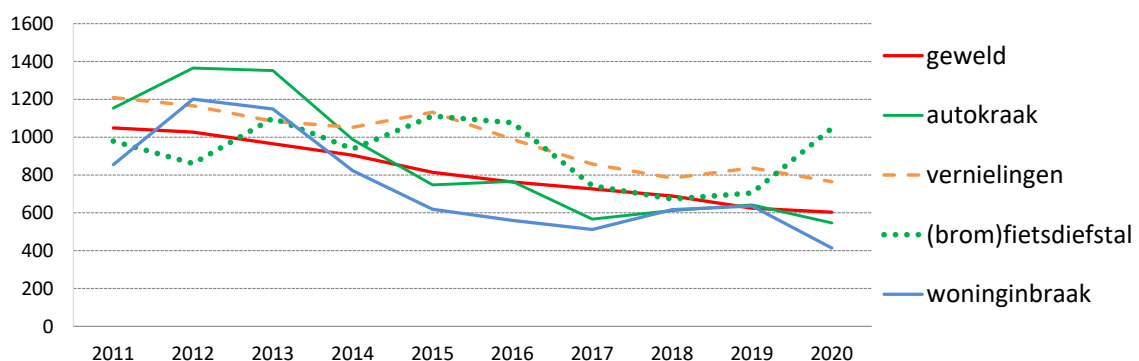
Verder kwam er vorig jaar een hausse aan meldingen van jeugdoverlast binnen. De forse stijging is hier vooral toe te schrijven aan het zich niet houden aan de maatregelen in het kader van corona.

Inleiding

Het lokale veiligheidsbeleid, vastgelegd in het Integraal Veiligheidsprogramma 2020-2022, richt zich vooral op het voorkómen en bestrijden van criminaliteit en overlast in de stad. In dit rapport laten we de belangrijkste trends zien in de afgelopen tien jaar. Dat doen we voor Amersfoort als geheel en, voor het afgelopen jaar, voor de wijken afzonderlijk.

De misdaadcijfers zijn afkomstig van het bureau Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland (RVS) en verder bewerkt door team O&S.

Figuur 1 Ontwikkeling geregistreerde misdrijven in Amersfoort 2011-2020

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Woninginbraak fors afgenomen in coronatijd

De stijging van het aantal woninginbraken sinds 2017 is in het eerste coronajaar omgezet in een daling van 35 procent. In 2020 vonden 'slechts' 414 woninginbraken plaats. Amersfoort wijkt daarmee in positieve zin af van de trend in de regio Midden-Nederland, waar een gemiddelde daling van 17% werd waargenomen.

Het merendeel van deze 'high-impactcrime' in Amersfoort was 'geslaagd'. Daders wisten binnen te komen en hebben iets gestolen. Het aandeel geslaagde inbraken steeg van 52% in 2017 naar 69% in 2020 (zie figuur 2 en tabel 1). Het wijst erop dat daders meer bedreven raken om binnen te dringen of dat de amateurs al eerder tegen de lamp zijn gelopen.

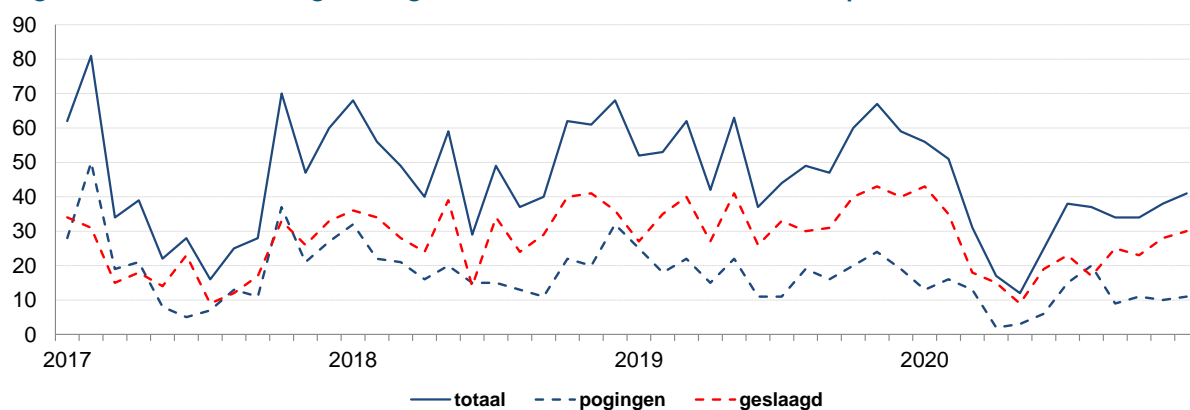
Woninginbraak: inbrekers worden steeds inventiever

Als we de maandcijfers van het aantal woninginbraken bekijken vanaf 2017, dan is duidelijk te zien dat de donkere maanden favoriet zijn bij inbrekers, al is dat onderscheid tussen zomer en winter in de laatste jaren niet meer zo scherp. Na de sterke daling van het aantal inbraken in maart 2020, volgde weer een stijging in de zomermaanden.

Inbrekers gebruiken diverse methoden en lijken steeds vindingrijker te worden met manieren om binnen te komen. De Modus Operandi kan per wijk variëren. Vaak gaat het om vrij geruisloze methodes als 'cilindertrekken' (vooral in 2019 in opmars) of 'hengelen' via een openstaand bovenraam of brievenbus. In veel gevallen was de kwaliteit van het hang en sluitwerk van getroffen woningen niet in orde. Tijdens de (gedeeltelijke) lockdown lijkt inbraak door insluiping (zonder braak) minder voor te komen.

Gemeente en politie zetten vooral in op (online) communicatie en voorlichting aan bewoners over preventie van woninginbraken.

Figuur 2 Ontwikkeling woninginbraak in Amersfoort 2017-2020 per maand

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Minder bedrijfsinbraken en winkeldiefstal

Het aantal registraties van inbraken en/of diefstal in bedrijven en instellingen liep in 2020 met een kwart terug. En ook werd de dalende lijn in het aantal winkeldiefstallen in 2020 voortgezet.

Ook zal hier de (gedeeltelijke) lockdown effect hebben gehad op deze ontwikkelingen, wat af te leiden is uit de sterke daling in april en december. Overigens vormen de aangiften

voor winkeldiefstal waarschijnlijk het topje van de ijsberg en weerspiegelt het vooral de bereidheid van winkeliers om aangifte te doen.

Zakkenrollen blijft afnemen

Het aantal aangiften van zakkenrollerij bereikte een piek in 2013 met ruim 400 aangiften en is sindsdien fors gedaald naar 54 aangiften in 2020 (zie tabel 1).

Tabel 1 Aantal en ontwikkeling van enkele misdrijven in Amersfoort 2017-2020

	2017	2018	2019	2020	2020 t.o.v. 2017 Amersfoort	2020 t.o.v. 2019 Amersfoort	2020 t.o.v. 2019 regio midden- Nederland
misdrijven totaal	7.483	7.347	7.475	7.326	-2%	-2%	-2%
gewelddelicten	721	688	619	603	-16%	-3%	-4%
woninginbraak	512	618	635	414	-19%	-35%	-17%
- woninginbraak: pogingen	247	239	222	129	-48%	-42%	-19%
- woninginbraak: voltooid	265	379	413	285	8%	-31%	-16%
veel voorkom. criminaliteit	2.171	2.070	2.185	2.356	9%	8%	-7%
- (brom)fietsdiefstal	743	673	705	1.046	41%	48%	1%
- autokraak	569	612	642	546	-4%	-15%	-16%
- vernieling	859	785	838	764	-11%	-9%	-5%
bedrijfsinbraak	269	184	170	128	-52%	-25%	-11%
winkeldiefstal	462	515	424	391	-15%	-8%	-6%
zakkenrollerij	180	110	64	54	-70%	-16%	-42%
fraude	727	669	894	1.207	66%	35%	48%
- waarvan online handel	369	405	533	539	46%	1%	15%
drugscriminaliteit	64	102	56	70	9%	25%	-14%
	daling van meer dan 10%						
	stijging van meer dan 10%						

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Verdere afname van geweldsincidenten, meer straatroof

Het aantal geregistreerde geweldsdelicten vertoont al sinds 2008 (1.320 aangiften) een dalende lijn. In 2020 vond een bescheiden daling plaats van 3% tot ruim 600 incidenten.

Van alle geweldsmisdrijven in 2020 had bijna de helft betrekking op mishandeling (zie tabel 2). Vrijwel alle vormen van geweld kwamen in 2020 minder vaak voor. Vooral het aantal overvallen en het aantal registraties van openlijk geweld namen af.

Daar staat een lichte toename van het aantal zedendelicten (+10%) en een forse groei van het aantal gevallen van straatroof (van 7 naar 31) tegenover. Van de 31 straatroven in 2020 vonden er vier in park Schothorst en vijf in Stadskern/Zonnehof plaats. Verder waren er meerdere aangiften in Nieuwland, Liendert, Isselt, Valleipoort en Vathorst-De Velden. Ook in de regio Midden-Nederland steeg het aantal straatroven fors.

De politie heeft geen verklaring voor deze toename. Zij wist 13 van de 31 zaken op te sporen. Veelal gaat het om minderjarige verdachten uit Amersfoort. Zij treden meestal op in groepjes onder dreiging van geweld of dreiging met een mes om slachtoffers te imponeren. De buit varieert, maar telefoons, geld en zogenaamde airpots springen er uit.

Tabel 2   Aantal en ontwikkeling geweldsmisdrijven in Amersfoort 2017-2020

	2017	2018	2019	2020	2020 t.o.v. 2017	2020 t.o.v. 2019
bedreiging	203	176	161	172	-15%	7%
mishandeling	358	363	326	296	-17%	-9%
openlijk geweld	55	51	52	36	-35%	-31%
straatroof	16	10	7	31	94%	343%
zedenmisdrijf	55	63	51	56	2%	10%
overval	16	4	10	4	-75%	-60%
geweld totaal	721	688	619	603	-16%	-3%
waarvan huiselijk geweld *)	156	172	126	128	-18%	2%
geweld per 1000 inwoners	4,7	4,4	4,0	3,8	-18%	-3%

	daling van meer dan 10%
	stijging van meer dan 10%

*) huiselijk geweld is ook meegeteld als 'mishandeling' of 'zedenmisdrijf'. Om dubbeltelling te vermijden is het niet meegeteld bij het totaal van geweldsmisdrijven.

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Meer huiselijk geweld in december

Met de gedeeltelijke lockdown vanaf maart, ontstond de vrees dat het aantal gevallen van huiselijk geweld zou stijgen. Toch is het aantal aangiften nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2019. In de regio Midden-Nederland is huiselijk geweld zelfs gedaald met -9%. Wel valt op dat in december, tijdens de aangescherpte lockdown, een sterke toename plaatsvond van huiselijk geweld in Amersfoort (met totaal 22 meldingen). Deze toename was overigens niet waargenomen in Midden-Nederland.

Meer veel voorkomende criminaliteit

Fietsdiefstal, autokraak en vernielingen worden gerekend tot de 'veel voorkomende criminaliteit'. Na een jarenlange daling nam het aantal aangiften hiervan weer toe sinds 2019. De toename in 2020 is volledig toe te schrijven aan de sterke groei van het aantal (brom)fietsdiefstallen.

Fors meer (brom)fietsdiefstal

Amersfoort had in 2020 te maken met een aanzienlijke stijging van het aantal brom-, snor- en fietsdiefstallen. Dit is opmerkelijk, omdat dit beeld in Midden-Nederland (provincie Utrecht en Flevopolder) niet herkend wordt. In de hele regio bleef het aantal (brom)fietsdiefstallen juist onveranderd.

Het aantal diefstallen in Amersfoort bereikte zelfs een piek in de maanden april, september en oktober.

Volgens de politie hadden dieven het bij uitstek gemunt op E-bikes.

De daling die in eerdere jaren zichtbaar was, werd onder meer toegeschreven aan de inzet van lokfietsen. Met dit beleid is de politie in 2020 gestopt, omdat dit misdrijf geen prioriteit heeft. Mogelijk dat de toename van (brom)fietsdiefstal (deels) is toe te schrijven aan de verminderde aandacht hiervoor bij opsporing. Ook vinden veel aangiften plaats via internet, wat vaak te weinig informatie geeft voor een goede opsporing.

Minder autokraak

Het aantal inbraken uit auto's en diefstal van auto-onderdelen (kortweg 'autokraak') is in de afgelopen tien jaar fors gedaald. Na een toename in 2018 en 2019 is het opnieuw gedaald in 2020 naar een totaal van 546 incidenten. Vooral in de lockdownmaanden april, mei en december waren er weinig auto-inbraken gemeld.

Volgens de politie hebben de dieven het bij autokraak vooral voorzien op airbags, sturen en ingebouwde navigatiesystemen. De daders zijn veelal afkomstig van buiten Amersfoort.

Aantal vernielingen licht gedaald

Ook het aantal geregistreerde vernielingen in de openbare ruimte vertoont sinds 2003 een bijna constant dalende trend. Na een lichte stijging in 2019 is het aantal in 2020 weer gedaald met 9% tot 764 aangiften. Januari 2020 leverde nog een piek op van 125 aangiften, wellicht ook als nasleep van oud-en-nieuw. Daarna bleef het aantal vernielingen steken op rond de 60 aangiften per maand.

Tabel 3 Trends veel voorkomende criminaliteit 2017-2020

	2017	2018	2019	2020	2020 t.o.v. 2017	2020 t.o.v. 2019
(brom)fietsdiefstal	743	673	705	1.046	41%	48%
autokraak	569	612	642	546	-4%	-15%
vernieling	859	785	838	764	-11%	-9%
totaal veel voorkomende criminaliteit	2.171	2.070	2.185	2.356	9%	8%
vvc per 1000 inwoners	14,1	13,3	14,0	15,0	6%	7%
	daling van meer dan 10%					
	stijging van meer dan 10%					

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Fors meer fraudezaken en cybercrime

Sinds 2011 registreert RVS ook fraudezaken en vanaf 2015 ook het aandeel daarvan dat online plaatsvindt. Het aantal geregistreerde fraudezaken is sinds 2011 en in het bijzonder in 2020 sterk gestegen tot een totaal van meer dan 1200 incidenten. Een aanzienlijk deel daarvan - 539 incidenten - betreft fraude bij online handel, zoals het niet leveren van bestelde artikelen of diensten.

Tabel 4 Trend fraude, drugscriminaliteit en wapenhandel 2017-2020

	2017	2018	2019	2020	2020 t.o.v. 2017 Amersfoort	2020 t.o.v. 2019 Amersfoort
fraude	727	669	894	1.207	66%	35,0%
- waarvan online handel	369	405	533	539	46%	1,1%
cybercrime	27	24	27	77	185%	185%
drugscriminaliteit	64	102	56	70	9%	25,0%
wapenhandel	35	41	40	35	0%	-12,5%

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

In het landelijke nieuws wordt gesproken over sterke toename van cybercriminaliteit, met name gevoed doordat tijdens de pandemie veel meer mensen online actief zijn. Maar ook lijken criminelen in coronatijd hun werkterrein te hebben verlegd naar online fraude. Toch is deze trend niet direct af te leiden uit de Amersfoortse en regionale politiecijfers. In Amersfoort bleef het aantal zaken van fraude via online handel ongeveer gelijk. Wel nam het aantal aangiften van cybercrime in 2020 fors toe van 27 naar 77 incidenten. De ontwikkelingen hangen vooral samen met de wijze waarop de politie dergelijke misdrijven registreert.

Internetfraude komen in diverse vormen voor, zoals misbruik van accounts bij bestellingen, helpdeskfraude en whatsappfraude, waarbij zogenaamde bekenden om geldelijke steun vroegen bij met name ouderen.

Een belangrijk deel van de zogenaamde horizontale fraude (fraude tussen burgers en bedrijven onderling) wordt geregistreerd als fraude algemeen (F620) en dus niet als 'fraude met online handel' (F636), terwijl deze wel via het internet plaatsvindt. Zo werd de eerder genoemde whatsappfraude nog eerst als cybercrime geregistreerd, maar sinds mei 2020 wordt het geschaard onder fraude algemeen.

Wat betreft cybercrime lijken de 77 aangiften (zoals phishing, hacken en online pesten) vormen de aantallen waarschijnlijk slechts het topje van de ijsberg. Het vermoeden bestaat dat het aantal slachtoffers vele malen groter is, maar dat dit de politie niet bereikt of dat slachtoffers hiervan geen zaak (durven te) maken. Een groot deel van de cybercrime (zoals whatsappfraude) wordt dus ook geregistreerd als fraude.

Drugscriminaliteit: veel incidenten niet geregistreerd

Bij drugscriminaliteit gaat het om handel in hard- of softdrugs en in het vervaardigen van drugs. Deze bereikte een piek in 2018 (102 incidenten). En na een flinke daling in 2019 nam het aantal geregistreeerde drugsmisdrijven in 2020 weer toe tot 70.

De politie maakt hierbij onderscheid naar bezit van soft- en harddrugs (24 gevallen), handel (27) en vervaardiging (met name het aantreffen van bijvoorbeeld hennepwekerijen: 19 keer).

De politie in Amersfoort heeft niet de indruk dat het aantal wietplantages is afgenomen, maar dat opsporing moeilijker wordt, door geavanceerde productiemethoden.¹ Ook vermoedt de politie dat de meldingsbereidheid van burgers daalt en zich onvoldoende bewust lijkt van de ernst en mogelijke gevaren of bang is voor represailles.

Een relatie met corona ligt hier niet zo voor de hand. Wel wordt het als probleem eerder geprioriteerd en de extra inzet van de politie leidt daardoor ook tot meer registratie van incidenten. Maar nog altijd lijken veel incidenten ‘onder de radar’ te blijven.

Drugscriminaliteit en ondermijning

Midden-Nederland speelt volgens de politie een grote, regisserende rol in de (inter)nationale cocaïnehandel. Uit onderzoek blijkt dat een aantal internationale drugscriminelen uit deze regio komt en dat er honderden miljoenen euro's worden omgezet. Men houdt zich vooral bezig met cocaïnehandel.

De handel gaat gepaard met witwaspraktijken en excessief geweld, wat weer desastreuze gevolgen heeft voor bijvoorbeeld het veiligheidsgevoel van burgers. Ook worden in kwetsbare wijken jonge jongens het grote geld van de criminaliteit ingezogen.

Ook vanuit het rijk maakt men zich grote zorgen om de georganiseerde criminaliteit en de ondermijning die gepaard gaat met drugsmisdrijven.² Ondanks de ingrijpende maatschappelijke effecten, is de politie nog maar zeer beperkt in staat greep te krijgen op deze ontwikkelingen.

Overige misdrijven

Naast de misdrijven die hier zijn beschreven, waren er in 2020 ook nog een kleine 2.400 misdrijven geregistreerd, die hier niet nader beschreven worden. Het gaat onder andere om diefstallen (motorvoertuigen, diefstal uit schuren of garages), heling en wapenhandel, brandstichting, milieudelicten en misdrijven tegen de openbare orde.

Amersfoort vergeleken met de regio: veel fietsdiefstal en woninginbraak

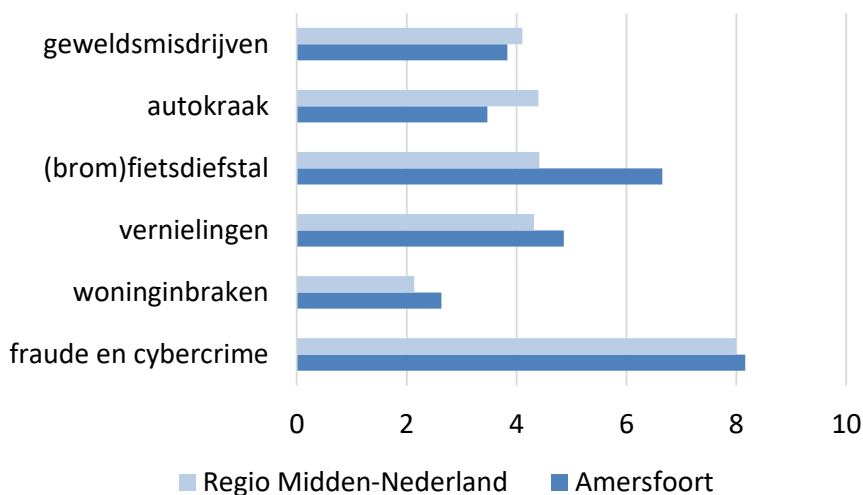
Als we de geregistreerde criminaliteit per 1000 inwoners in Amersfoort vergelijken met de politieregio Midden-Nederland (provincie Utrecht en Flevoland), dan valt op dat de verschillen relatief klein zijn. Alleen het aantal (brom)fietsdiefstallen en woninginbraken ligt in Amersfoort aanmerkelijk hoger dan in de regio. Ook in vergelijking met landelijke cijfers en met steden in dezelfde grootteklasse valt Amersfoort uit de toon met een hoog aandeel woninginbraken. Wat betreft het aantal autokraken en geweldsmisdrijven steekt Amersfoort gunstig af in vergelijking met (Midden-)Nederland.

---

¹ De politie constateert een toename van watergekoelde aircosystemen (zoals een Opticlimat). Zo'n systeem zorgt ervoor dat de kwekerij intern op temperatuur wordt gehouden en dat er hierdoor nauwelijks nog lucht van buiten aangezogen hoeft te worden om de ruimte te koelen. Er hoeft dus ook geen warme lucht meer naar buiten geblazen te worden (enkel nog een kleine hoeveelheid i.v.m. de stank, maar dit wordt dan vaak op het interne ventilatiesystemen aangesloten, waardoor deze lucht uit de schoorsteen komt, of uitgeblazen in het riool). De opsporing via warme lucht en geluid van de afzuigmotoren wordt daardoor veel moeilijker.

² Zie onder meer de brief van de VNG aan de Tweede Kamer, oktober 2020 en het rapport "[Zicht op ondermijning](#)" van het CCV.

Figuur 3 geregistreerde misdrijven per 1000 inwoners in 2020

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Meldingen van overlast

Meldingen van jeugdoverlast fors toegenomen in 2020

Sinds 2012 worden diverse meldingen van overlast per gemeente in de regio Midden-Nederland bijgehouden. Het aantal meldingen van jeugdoverlast betreft zowel meldingen die door burgers zijn ingebracht als incidenten die de politie zelf op straat registreert. Het aantal meldingen steeg vorig jaar zelfs met 76% tot een totaal van 2.621 meldingen. Deze stijging kan voor het overgrote deel toegeschreven worden aan de coronapandemie. Omdat sportverenigingen, horeca en ander tijdverdrijf minder mogelijk is, zoeken jongeren op straat hun vertier. Sinds medio maart 2020 wordt er intensief gecontroleerd door politie en boa's op de coronamaatregelen, zoals afstand houden en het vermijden van groepsvorming. Het gaat dan dus in principe niet om overlast in de klassieke betekenis van het woord. Daar komt bij dat veel burgers thuis werkten en daardoor beter zicht hadden op wat er in hun omgeving gebeurde en zich daaraan eerder gingen ergeren. De politie constateert dat groepsvorming van jongeren vaak gepaard gaat met het gebruik van lachgas en dat men - zonder aanpassing van de APV - hier niet adequaat tegen kan optreden. Verder komt het regelmatig voor dat men na een melding ter plaatse geen jongeren meer tegenkomt.

Veel meldingen vinden plaats rond winkelcentra en speelterreinen

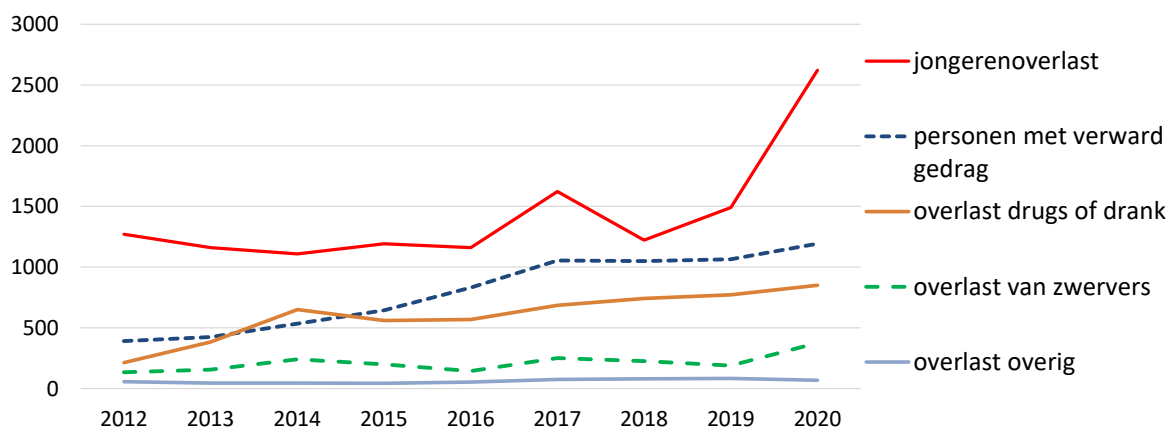
Meer overlast door daklozen en personen met verward gedrag

Ook werd er in 2020 veel vaker melding gedaan van overlast door zwervers/daklozen. Het aantal meldingen verdubbelde vorig jaar zelfs tot een totaal van 377. Andere vormen van overlast werden in 2020 vaker geregistreerd, zoals overlast van drank en drugs (handel en gebruik), een toename van 10% en overlast van personen met verward gedrag (+12%). Mogelijk dat dit laatste ook samenhangt met de afschaling van zorg, waardoor hulpverlening minder vaak geboden kan worden.

De cijfers geven niet alleen de omvang van overlast weer. Het is ook een indicatie van de bereidheid van burgers om over dit soort zaken melding te maken.

Figuur 4   Ontwikkeling meldingen van overlast in Amersfoort 2012-2020

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Effecten van corona

Vanaf 15 maart worden de effecten van maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus op het openbare leven (zoals het sluiten van scholen en andere instellingen) goed zichtbaar.

Dit heeft ook duidelijk zijn weerslag in de ontwikkeling van het aantal aangiftes gehad.

Dat was vooral te zien in het aantal woninginbraken van 52 in februari naar 31 in maart en 12 in mei. Daarna liep het aantal weer geleidelijk op tot 41 in december 2020 (zie fig. 2).

Ook voor autokraak en winkeldiefstallen was van een duidelijke daling sprake vanaf de eerste, beperkte lockdown in maart. Na een stijging volgde opnieuw een daling in de laatste maanden van het jaar. Ook bedrijfsinbraken en zakkenrollerij lijken dankzij de pandemie enigszins af te nemen.

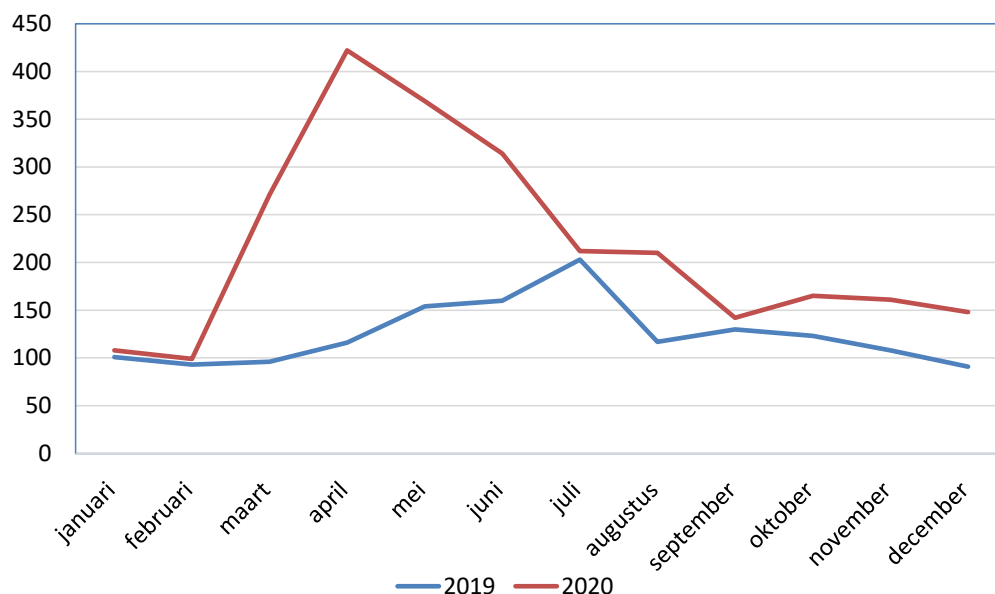
Toch heeft de corona niet voor alle delicten tot een daling geleid. Opvallende stijger was de (brom)fietsdiefstal. In april was zelfs sprake van een eenmalige forse stijging en ook in de maanden september en oktober werden veel (brom-, snor-)fietsen gestolen.

December 2020 kende ook een piek (22 stuks) in het aantal gevallen van huiselijk geweld.

Het forse toename van het aantal gevallen van fraude en cybercriminaliteit lijkt ook duidelijk samen te hangen met corona. Mensen zijn veel vaker actief op het internet, terwijl daders vanwege de sluiting van veel gebouwen en instellingen hun kansen mogelijk eerder zoeken op het web. Het aantal geregistreerde fraudegevallen steeg van februari tot juni 2020 van 84 naar 128. Na een kleine daling steeg het opnieuw in de laatste maanden van het jaar.

Voor de relatie van het aantal meldingen van jeugdoverlast en corona is duidelijk zichtbaar. De maanden april en mei lieten een duidelijke piek zien in het aantal meldingen. Ook is er een verband met de buitentemperatuur: in de zomermaanden zijn jongeren laten doorgaans meer en langer buiten aanwezig. Tijdens de lockdown in december vond overigens geen toename van meldingen plaats.

Figuur 5 Ontwikkeling meldingen van overlast in Amersfoort 2019-2020

Criminaliteit en overlast per wijk

Criminaliteit: grote verschillen per wijk

Per wijk zijn de verschillen in geregistreerde misdrijven groot (zie tabel 4 en 5). In het centrum (Stadskern/Zonnehof) komen in verhouding tot het inwonertal veruit de meeste delicten voor. Als uitgangsbied trekt het veel mensen van buiten het centrum en de gemeente aan. Per hoofd van de bevolking worden hier bijna driemaal zoveel misdrijven geregistreerd als gemiddeld. Daarnaast is Berg-Noord (het gebied grenzend aan het centraal station) relatief onveilig.

Amersfoort-Noord meest veilig

De meest veilige wijken in Amersfoort liggen aan de noordzijde van de stad. Vooral Vathorst - met uitzondering van Vathorst-Centrum - Zielhorst, Nieuwland en Hooglanderveen doen het in dat opzicht goed.

Stijgers en dalers

In 2020 daalde het aantal geregistreerde misdrijven in Amersfoort met 2% (tabel 5). Vooral in de binnenstad daalde het aantal misdrijven sterk (-30%). Verder was de daling relatief groot in De Kruiskamp en Bergkwartier. De grootste stijging deed zich voor in Vathorst-De Bron, Nieuwland en Hoogland, wijken die ondanks deze stijging nog altijd verhoudingsgewijs veilig te noemen zijn. Ook in Liendert en Soesterkwartier nam het aantal misdrijven toe.

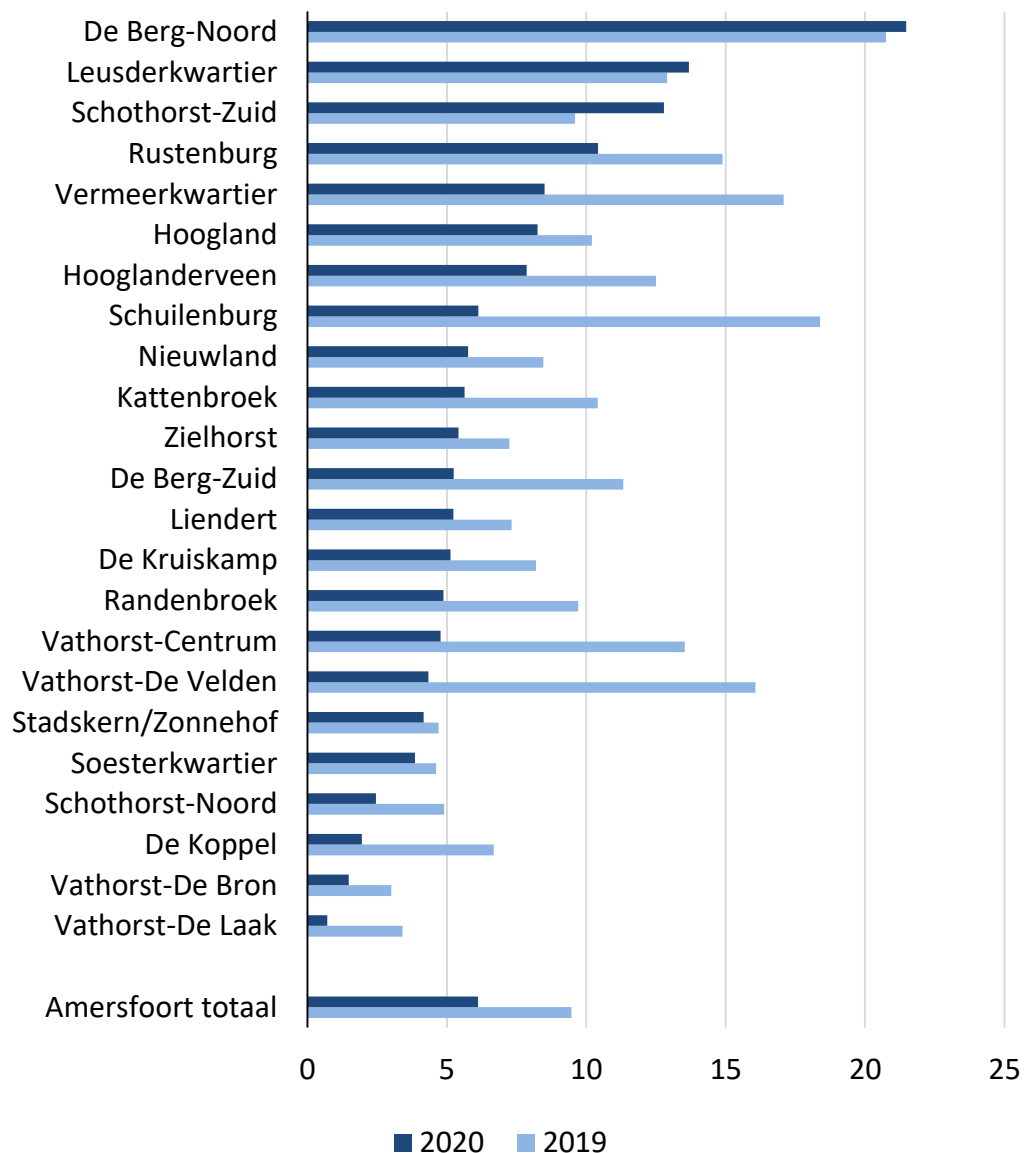
Daling van woninginbraak niet overal terug te zien

Het aantal woninginbraken daalde in 2020 met maar liefst 35%. De Berg-Noord, Leusderkwartier en Schothorst-Zuid kregen juist te maken met een toename. Deze wijken voeren in 2020 de lijst aan van het aantal inbraken per 1000 woningen (figuur 6).

Nieuwere wijken als Vathorst en Schothorst-Noord hebben doorgaans te maken met beter hang- en sluitwerk en dit is ook terug te zien in lagere inbraakcijfers. Maar ook in wijken met een relatief oud woningbestand, zoals De Koppel, Soesterkwartier en Stadskern/Zonnehof, werd relatief weinig ingebroken. Daarbij speelt dat een villawijk als De Berg-Noord voor inbrekers een aantrekkelijker doel is dan een wijk met overwegend goedkope woningen.

Opvallend is verder de sterke daling van inbraken in Schuilenburg, Vermeerkwartier en Vathorst-Centrum en De Velden. Overigens schommelt het aantal woninginbraken per wijk van jaar tot jaar sterk. Dit hangt deels samen met de effectiviteit van politie-inzet. Zodra een verdachte is opgepakt, leidt dat vaak tot een (tijdelijke) daling van inbraak in de wijken waar die als inbreker actief was.

Figuur 6 Woninginbraak per 1000 woningen

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Geweld met name in Stadskern

De binnenstad als uitgaansgebied trekt vooral geweldsmisdrijven aan. Dat is in het eerste coronajaar nog steeds het geval. Toch is in 2020 het aantal geweldsmisdrijven meer dan gehalveerd. Dit hangt ongetwijfeld samen met de lockdown en in het bijzonder de sluiting van de horeca.

Ook De Berg-Noord en Liendert hadden in 2020 vaker dan gemiddeld te maken met geweldsincidenten. Wijken in Amersfoort-Noord en het Leusderkwartier hadden relatief weinig te duchten van geweldplegers.

Behalve in Stadskern daalde het aantal geweldsmisdrijven ook vrij fors in De Koppel, Kruiskamp en Hoogland. De grootste stijgers waren in dit opzicht Vathorst-De Bron, Bergkwartier en Liendert (zie tabellen 4 en 5). Het aantal gevallen van huiselijk geweld wordt sinds enkele jaren niet meer per wijk openbaar gemaakt.

Autokraak: verschuiving van parkeergarages naar woonwijken

De inbraak in auto's en diefstal van auto-onderdelen vond in het afgelopen jaar vooral plaats in de binnenstad: met 151 aangiften bijna een kwart van alle incidenten in Amersfoort. Veel autokraken vonden in 2020 plaats in een van de parkeergarages van het centrum. Vooral in de maanden juni, juli en september piekte het aantal autokraken daar. Door inzet van de politie is het aantal daarna fors gedaald. Sindsdien vonden relatief veel autokraken op straat plaats in Liendert, Vermeerkwartier en Vathorst-De Bron.

Fietsdiefstal: woonwijken vaker doelwit

Fietsdiefstal is een misdrijf dat - net als zakkenrollerij - vooral voorkomt in het centrum en in de omgeving van de stations. Dit verklaart de hoge aantallen in De Berg-Noord en Schothorst-Noord. In 2020 vond (brom)fietsdiefstal echter meer verspreid plaats in de diverse woonwijken en met name in Vathorst-Centrum, Vermeerkwartier en Kruiskamp.

Vernielingen meer gespreid

De circa 840 aangiften van vernielingen in Amersfoort kwamen vooral in Stadskern en De Koppel en in mindere mate ook in Liendert en Vermeerkwartier. Vooral in Stadskern en Randenbroek nam het aantal vernielingen het afgelopen jaar toe.

Tabel 5 Misdrijven per wijk in 2020 per 1000 inwoners

	misdrijven absoluut	misdrijven per 1000 inw.	geweld	woning inbraak / 1000 won.	autokraak	diefstal (brom)fiets	vernieling
Amersfoort totaal	7.326	46,6	3,8	6,1	3,5	6,7	4,9
Stadskern/Zonnehof	929	126,5	11,0	4,2	16,3	16,5	9,7
Soesterkwartier	520	43,5	3,8	3,9	1,8	7,7	5,0
De Koppel	160	51,6	4,5	2,0	2,6	6,5	14,8
De Kruiskamp	278	42,9	4,2	5,1	1,5	8,2	4,0
Schothorst-Zuid	172	37,8	2,6	12,8	1,8	2,9	5,1
Schothorst-Noord	241	33,5	1,5	2,5	1,7	9,6	2,8
Liendert	369	48,7	5,4	5,2	5,4	5,9	6,9
Rustenburg	96	30,2	1,6	10,4	1,6	2,5	1,6
Schuilenburg	153	39,6	3,1	6,1	3,4	4,4	5,4
Randenbroek	301	41,9	2,8	4,9	3,3	5,6	5,1
Vermeerkwartier	312	49,0	2,7	8,5	4,9	9,6	6,3
Leusderkwartier	208	37,0	2,0	13,7	1,2	4,6	3,9
De Berg-Zuid	226	36,5	3,1	5,2	2,9	6,5	4,5
De Berg-Noord	222	63,0	6,0	21,5	2,3	14,2	2,3
Hoogland	273	28,0	0,8	8,3	2,0	3,8	2,8
Zielhorst	205	25,5	1,9	5,4	0,7	2,1	3,6
Kattenbroek	456	41,7	3,1	5,6	1,2	6,6	4,5
Nieuwland	391	26,7	1,8	5,8	1,6	2,6	2,9
Hooglanderveen	139	28,6	2,9	7,9	1,4	2,9	3,1
Vathorst-De Velden	153	22,3	1,8	4,3	2,2	1,6	3,4
Vathorst-Centrum	155	42,6	3,8	4,8	1,6	10,4	3,3
Vathorst-De Bron	90	22,9	2,5	1,5	5,1	0,8	1,5
Vathorst-De Laak	154	21,5	2,0	0,7	0,8	1,3	2,1
	meer dan 60% onder het Amersfoortse gemiddelde						
	25% tot 60% onder het Amersfoortse gemiddelde						
	25% tot 100% boven het Amersfoortse gemiddelde						
	meer dan 2x zoveel als het Amersfoortse gemiddelde						

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Tabel 6 Enkele misdrijven per wijk in 2020 en toe- of afname ten opzichte van 2019 in %

	misdrijven totaal	toe- of afname t.o.v. 2019	geweld	toe- of afname t.o.v. 2019	autokraak	toe- of afname t.o.v. 2019
Amersfoort totaal	7.326	-2%	603	-3%	546	-15%
Stadskern/Zonnehof	929	-24%	81	-42%	120	-23%
Soesterkwartier	520	23%	45	-15%	21	50%
De Koppel	160	6%	14	-39%	8	33%
De Kruiskamp	278	-21%	27	-25%	10	-76%
Schothorst-Zuid	172	10%	12	-14%	8	-38%
Schothorst-Noord	241	-5%	11	-27%	12	71%
Liendert	369	21%	41	71%	41	71%
Rustenburg	96	16%	5	25%	5	-17%
Schuilenburg	153	-8%	12	-8%	13	-24%
Randenbroek	301	-2%	20	-9%	24	26%
Vermeerkwartier	312	-3%	17	-23%	31	29%
Leusderkwartier	208	-1%	11	-8%	7	17%
De Berg-Zuid	226	-14%	19	73%	18	-47%
De Berg-Noord	222	-5%	21	75%	8	-72%
Hoogland	273	37%	8	-33%	20	300%
Zielhorst	205	14%	15	-21%	6	50%
Kattenbroek	456	3%	34	6%	13	44%
Nieuwland	391	39%	26	44%	23	92%
Hooglanderveen	139	-13%	14	56%	7	-80%
Vathorst-De Velden	153	-6%	12	0%	15	67%
Vathorst-Centrum	155	12%	14	8%	6	-54%
Vathorst-De Bron	90	53%	10	100%	20	67%
Vathorst-De Laak	154	-2%	14	8%	6	-40%

Bron: politie (BVI), bewerking O&S

Meldingen overlast: met name in Vathorst-Centrum en De Koppel

De meldingen van jongerenoverlast - dus veelal overtreden van coronaregels - kwamen vooral binnen vanuit Vathorst-Centrum (winkelcentrum), De Koppel (m.n. Meridiaan), Liendert, Schuilenburg (omgeving Ariaweg), Kattenbroek (rond Emiclaer), Nieuwland (omgeving De Nieuwe Hof) en het Eemkwartier. Los van de overlast kan dit ook verband houden met het feit dat bepaalde bewoners in deze wijken relatief vaak een melding doorgeven aan de politie. Dat is niet uit de gegevens af te leiden.

Overlast gerelateerd aan drank en drugs werd vooral gemeld vanuit Stads kern en Zonnehof en daarnaast ook in het Berg- en Vermeerkwartier.

Overlast door personen met verward gedrag werd - in het verhouding tot het inwonertal - het meest geconstateerd in Zonnehof en in mindere mate in Stads kern en het Bergkwartier.

Ook overlast van zwervers/daklozen werd vooral gemeld vanuit Stads kern/Zonnehof en De Berg-Noord.

Overlast van vuurwerk kwam bij de politie vooral binnen vanuit De Koppel, Soesterkwartier, Schuilenburg en Randenbroek.

Politiecijfers versus ervaringen van bewoners

Dit rapport bevat een beschrijving van de geregistreerde misdrijven en meldingen van overlast. Een uitgebreider beeld van hoe bewoners de overlast in hun buurt ervaren is beschreven in de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid (zie: [Amersfoort in Cijfers](#), 2019). Dit rapport beschrijft ook in hoeverre men zich onveilig voelt in de eigen buurt.